

Drie dagen in Chicago

DEEL I

De zus

R.J. Ellory

Met dank aan Jon, omdat hij me op het idee bracht deze verhaaltrilogie te schrijven, en aan alle mensen uit Hollywood die de klassieke politiefilms uit de jaren veertig en vijftig hebben gemaakt, want zonder die films, waarvan de sfeer wordt weerspiegeld in deze trilogie, zou ik een zeer saaie jeugd hebben gehad.

De zus

In de echte wereld – al ben ik er niet meer zo zeker van wat ‘echt’ tegenwoordig inhoudt – is een minuut zo voorbij.

Ik zit in een donker vertrek voor een breed raam. Er hangen gordijnen aan de andere kant, dichtgetrokken gordijnen. Het is net een bioscoopzaal, een kleintje, maar toch. De zaal loopt op, zodat de mensen vooraan de mensen die achteraan zitten het uitzicht niet benemen. Waarschijnlijk willen ze dat iedereen alles goed kan zien. Het is vrij donker hier, maar ik geloof dat het behang op de muren donker kastanjebruin is. En er hangt een bepaald luchtje. Moeilijk thuis te brengen. De geur van mannen, maar niet onaangenaam: iets van scheerzeep en reukwater en gesteven overhemden. Vrouwen zien ze hier waarschijnlijk niet vaak. Ik vraag me af of ik de eerste ben.

Rechts van me zit een man die ik net heb ontmoet. Hij heet Patrick en hij heeft Bay Rum-aftershave op. Hij heeft

een vriendelijke stem. Mijn rechterhand rust op zijn linkerarm, en als alles me te veel wordt, of als ik het te eng vind worden, hoef ik alleen maar in zijn arm te knijpen, heeft hij gezegd, dan brengt hij me veilig de zaal uit.

Dus daar zitten we dan.

Eén minuut.

Zestig seconden.

Ik kan een appel schillen in één minuut, of een kat aaien, mijn veters strikken, de aandacht van een barkeeper trekken en een Manhattan bestellen misschien.

In de échte wereld.

Maar in je eigen wereld, je eigen innerlijke wereld, kan er eindeloos veel in een minuut. Gebeurtenissen die in de loop van een jaar zijn voorgevallen, kunnen in vijf seconden, of minder nog, aan je voorbijtrekken. Net als in een droom. Tien jaren worden in een droom in een tel beleefd.

Dus daar zitten we dan.

Er begint nu een minuut, en in die minuut zal ik horen of iemand blijft leven of zal sterven. En als hij zal sterven, zal ik dat voor mijn ogen zien gebeuren als in een bioscoopvoorstelling.

Tenzij ik in Patricks arm knijp.

Wat ik uiteraard niet zal doen.

Want ik wil iemand zien sterven, snap je?

Ik wil hem zo graag zien sterven dat het pijn doet.

En of die persoon de komende minuut zal sterven of niet, heeft te maken met ene Kennedy, want die Kennedy wordt misschien onze nieuwe president en hij heeft een

liberalere opvatting over dit soort zaken. Hij zegt dat heropvoeding de oplossing is, niet de doodstraf. Onze gouverneur is een aanhanger van Kennedy's politiek en hij wil misschien laten zien dat hij dit idee steunt door doodvonnissen om te zetten in levenslang. O god, ik hoop toch zo dat hij dat niet doet...

Ik kijk naar de klok, die iets links van me boven het raam aan de muur hangt. Hij is zo groot als een dinerbord en hij heeft een zwarte rand en een roomwitte wijzerplaat. De grote en de kleine wijzer zijn ook zwart, maar de secundewijzer is rood. En hoewel de klok geen geluid maakt, is het net of ik de seconden hoor wegtikken. Het is een trefzeker geluid – tik, tik, tik – en wanneer ik me erop concentreer, lijkt het almaar harder te worden.

Als de kleine wijzer op de tien staat, is het zover.

Nog zestig seconden.

Opeens schiet me iets te binnen, iets wat ik heb gehoord, of gelezen in een tijdschrift. Het ging over erge dingen. Als je iets ergs overkomt, zijn er drie mogelijkheden: je laat je leven erdoor bepalen, je gaat eraan kapot, of je wordt er sterker van.

Dat is niet waar.

Als er iets ergs gebeurt, iets heel ergs, bepaalt dat altijd je leven en je gaat er beslist aan kapot, maar je wordt er zelden sterker van.

Dus hier zit ik dan, en ik ben niet sterk, allesbehalve. Ik ben zwak. Zwak in mijn hoofd, mijn hart, mijn knieën, mijn handen.

Ik heb me ook laten vertellen dat er een heel jaar voorbij moet gaan – alle verjaardagen, alle gedenkwaardige dagen, alle feestdagen, Pasen, Thanksgiving, Kerstmis – om het verlies van een geliefd iemand te verwerken.

Ook niet waar.

Ik zou je nu over de huilbuien kunnen vertellen, over het bezwaarde geweten, het gebukt gaan onder schuldgevoel; de overtuiging dat ze niet zou zijn geweest waar ze was, als ik één ding had gezegd of één ding anders had gedaan, dat ze hem dan misschien niet had ontmoet, dat ze nog zou leven, dat het op een of andere manier mijn schuld was, alleen mijn schuld, en dat ik had moeten sterven in haar plaats. Als ik was doodgegaan, zou zij nog leven. En als zij nog leefde, zou ik me niet zo voelen. Ik zou over de late nachten en vroege ochtenden kunnen verhalen, het gevoel van verwarring en totale radeloosheid. Ik zou je over het eerste jaar kunnen vertellen, over het tweede en het derde, over de schaduw die deze afschuwelijke gebeurtenis over al die jaren wierp, een schaduw die elk jaar anders was, niet beter of slechter dan daarvoor, maar altijd loodzwaar en afmattend.

Al die dingen zou ik je kunnen vertellen, maar ik doe het niet, vandaag niet, want vandaag is gereserveerd voor iets anders.

Achttenvijftig seconden.

Deze ochtend staat me zo helder voor de geest. Ik zie mezelf nog in de gang staan en in de spiegel boven de paraplubak kijken. Twee keer heb ik lippenstift opgedaan, en twee keer ben ik uitgeschoten. Mijn mascara

liep uit en ik heb mijn wimpers schoongeveegd en ben opnieuw begonnen. Maar ik geef niet op, want ik vind dat ik me niet moet laten kennen.

Ik ben het enige nog levende familielid van Carole – haar zus – en straks zal ik de executie van haar moordenaar bijwonen.

Ik heet Maryanne Shaw, ik ben zesendertig jaar oud, en er is geen kader waarin ik mijn gevoelens kan plaatsen.

Ik ben al bijna klaar – mijn jas, mijn handschoenen, mijn hoed, mijn sjaal. Ik zal de bus nemen op de hoek van Washington Avenue en Everhardt Street. Ik zal meerijden naar het eind van Wintergreen Avenue en daar zal ik uitstappen. Ik zal het kleine stukje naar de City Jail lopen, ik zal hun mijn naam geven, mijn rijbewijs laten zien, en ze zullen me binnenlaten in de besloten observatieruimte. Daar zal ik plaatsnemen tussen de journalisten en de politiemensen en geduldig wachten.

Zoals ik de afgelopen vierenhalf jaar heb gewacht.

Vier jaar, vijf maanden, vijftien dagen en tweeëntwintig uur. Om en nabij.

Vanaf het moment dat ik te horen kreeg dat ze was overleden, kort na twaalven op dinsdag 22 mei 1956, tot het moment dat haar moordenaar zijn laatste adem zal uitblazen.

Ik wil hem niet zien sterven, maar het moet. Hij moet sterven voor wat hij heeft gedaan, en ik moet het zien gebeuren.

Vijfenvijftig.

Na al die tijd herinner ik me nog de naam en het gezicht van de politieman die aan de deur kwam. Hij was knap, ongetwijfeld iets ouder dan ik, maar knap op een voorspelbare en merkwaardig kalmerende manier. Misschien maakte hij die indruk op iedereen en kreeg hij daarom altijd deze akelige en verschrikkelijke taak. Hij stond met zijn hoed in zijn hand en zodoende wist ik dat het erg was. Hij had donker haar en stond er onbeholpen bij. Hij was lang, zo'n één meter negentig minstens, en zodra hij me het nieuws had verteld, zodra hij was binnengekomen en in de keuken op een stoel was gaan zitten en me had verteld dat mijn zus dood was, hield ik op met luisteren. Ik keek alleen maar. Ik keek hoe hij nerveus aan de rand van zijn hoed friemelde, en ik zag hem voor me als kind, zijn lichaamstaal een verzameling warrige signalen, alsof bewegen nog nieuw voor hem was en hij zijn uiterste best moest doen om alles meester te worden. Aldoor druk, een en al armen en benen en gemompelde verontschuldigungen. Ik kwam tot de conclusie dat er weinig was wat hij niet kon breken, omgooien of beschadigen. Ik stelde me voor dat er bij hem thuis veel lijm te vinden was, dat zijn vader – geduldig als een visser – voortdurend achter hem aan liep met een scherp oog en een vaste hand voor delicate reparaties.

Maar goed, zodra het nieuws was gebracht – *Uw zus is gisteravond vermoord... Rond negen uur... Het spijt me, maar het heeft lang geduurd voor we u gevonden hadden* – ging hij weg. Toen was ik alleen. Het huis leek zo leeg als een ballon op de kermis.

Sommigen zoeken verlichting in drukte en lawaai, anderen in eenzaamheid. Sommigen hebben niets te kiezen en vinden daardoor helemaal geen troost. Er zit geen troost in gewoonten, want gewoonten brengen alles juist weer terug. Evenmin zit er troost in het nieuwe en onbekende, want je hebt al te maken met een overvloed aan nieuwe en onbekende dingen, zij het vanbinnen, emotioneel.

Ik ben meestal alleen. Ik heb weinig vrienden. Kennissen, ja, maar vrienden niet. Ik woon nog niet zo lang in Chicago en Chicago is me nog vreemd. Ik kom uit Belvidere, een stadje in Boone County, Illinois, slechts honderdvijfentwintig kilometer van de straat waar mijn zus werd vermoord.

En als ik nu – op dit moment – naar het dak klom van het appartementengebouw waar ik woon, zou ik de plek kunnen zien waar haar lichaam heen werd gebracht, waar de lijkschouwing plaatsvond, waar de stukken werden getekend. Iets verder naar het oosten staat het politiebureau waar haar moordenaar is verhoord, in staat van beschuldiging gesteld, opgesloten, en vanwaar hij is overgebracht naar de Chicago City Jail. Daar, in die gevangenis, heeft hij zijn zaak besproken met zijn pro-Deo-advocaat, zijn advocaat verboden met de officier van justitie te onderhandelen over een lagere eis in ruil voor een schuldbekenenis, zowel voor mishandeling met de dood tot gevolg als voor doodslag, want hij was zo eerlijk om te beseffen wat hij had gedaan en hij wenste de volle consequenties van zijn daden te aanvaarden.

Dat is me verteld door de officier van justitie. Het is niet wat Caroles moordenaar zei toen hij me aankeek in de rechtszaal. Hij heeft niets rechtstreeks tegen me gezegd, niet één woord. Hij keek alleen naar me, niet alsof ik daar niet was, maar alsof hij daar niet was.

Drieënhalve maand voor de rechtszaak goed en wel begon, ben ik met het lichaam van Carole naar Belvidere gereisd. Daar was ze geboren, en daar wilde ik haar begraven. Zo zou Carole het hebben gewild. Het was een korte plechtigheid. De voorganger kende Carole noch mij, maar hij was welgemanierd en respectvol en hij had het gezicht van iemand die meeleeftde. Onze ouders waren al een poosje dood. Waren ze dat niet geweest, dan zou het overlijden van Carole zo'n schok zijn geweest dat het ook hun dood was geworden. In dat kerkje was ik dus alleen, met de priester, de organist en een handjevol mensen die ons van vroeger kenden. En Carole was er uiteraard. Er was een krans met lelies van Caroles werk, maar geen van haar collega's kwam naar de begrafenis. De ironie wil dat Belvidere in 1835 werd gesticht door een zekere Whitney. De nederzetting werd in tweeën gedeeld door de rivier de Kishwaukee, en hij noemde de plaats oorspronkelijk Elysian Fields. Die naam was afkomstig uit de oude Griekse mythe over Elysium, de plaats waar de rechtschapenen en heldhaftigen lagen begraven, waar ze na hun dood zouden blijven en een gezegend en gelukkig bestaan zouden leiden, werkzaam in het vak dat ze in hun leven hadden gekozen. Carole was in Belvidere schooljuf geweest en daarna was ze

schooljuf in Chicago. Ze gaf les aan de kleuters. Ik vind het een mooie gedachte dat ze daar is in het Elysium, liedjes zingt met alle kleintjes die het leven lieten bij ongelukken en rampen. De rechtschapenen en heldhaftigen. De dapperen die zijn gesneuveld. Hen die we verloren, maar niet zijn vergeten.

Ik werp een blik op de klok boven het raam. Tweeënvijftig seconden.

Ja, mijn kleine zus is dood, negenentwintig jaar oud, en terwijl op de voorpagina van alle kranten de vraag wordt gesteld wie de nieuwe president zal worden, de knappe, maar wellicht onervaren Kennedy of de iets oudere, maar minder charismatische Nixon, is de naam van mijn zus nergens te vinden, alleen op een kleine witmarmere grafsteen op de Forest Lawns Cemetery in Belvidere. Die grafsteen heeft me een maandsalaris gekost, en ik kon me niet meer veroorloven dan haar naam, haar geboorte- en sterfdatum en een grafschrift van drie woorden: IN GODS HANDEN. Ik had zo veel meer willen zeggen, maar het kostte \$ 2,50 per letter.

Carole is overleden op een maandag, tussen halfacht en tien uur 's avonds. Ze werd gewurgd omdat ze niet naar bed wilde met een man die ze nog geen dag kende. Hij was dronken en kwaad. Hij greep haar bij de keel en kneep tot ze niet meer ademde, en daarna bleef hij een uur bij haar lijk zitten. Vervolgens ging hij naar zijn eigen appartement en dronk een halve fles goedkope whisky, en toen nam hij een late Greyhound-bus naar Milwaukee. Na aankomst in Milwaukee at hij twee hot-

dogs bij een kraampje op straat en liep hij een uur door de stad. Hij wilde op een bank in het busstation slapen, maar de schoonmakers gooiden hem eruit omdat ze dachten dat hij een zwerver was. Vier uur later nam hij een bus terug naar Chicago. Hij kwam omstreeks kwart voor zeven in de ochtend aan. Hij dwaalde een poosje rond, ging terug naar zijn huis om te slapen, schoor zich, trok schone kleren aan en gaf zich op dinsdag 22 mei 1956 om veertien minuten over negen 's avonds aan bij de brigadier van dienst op het politiebureau van district 14.

Een onbekende wist vijftien uur eerder dan ik dat mijn zus dood was.

Ik had het moeten weten. Ik had iets moeten merken. Ik heb me vaak afgevraagd of ik het moment dat ze stierf zou hebben gevoeld als we een tweeling waren geweest, of er dan ook een stukje van mij zou zijn gestorven.

Negenenveertig seconden.

Carole werd in politiedistrict 9 in Chicago vermoord, maar de rechercheur die het misdrijf onderzocht, hoorde pas even na tweeën op woensdag de drieëntwintigste dat haar moordenaar zich op het bureau in district 14 had aangegeven. Die rechercheur was nog een halve dag op zoek geweest naar de moordenaar van Carole toen de moordenaar al had bekend. Zodra de rechercheur het wist, liet hij Caroles moordenaar naar het bureau in district 9 overbrengen en daar werd in aanwezigheid van de pro-Deoadvocaat een volledige verklaring opgesteld en ondertekend. De moordenaar

Van R.J. Ellory verschenen bij De Fontein:

Een stil geloof in engelen (2009)

Een volmaakte vendetta (2010)

Een mooie dag om te sterven (2011)

De helden van New York (2012)

Dit is een exclusieve e-bookuitgave.
First published in Great Britain in 2012 by Orion Books
Copyright © R.J. Ellory Publications Limited 2012
Copyright © 2013 voor deze e-bookuitgave: Uitgeverij
De Fontein, Utrecht
Oorspronkelijke titel: *Three Days in Chicagoland, Book 1:
The Sister*
Uit het Engels vertaald door: Ineke van den Elskamp
Omslagfoto © Getty Images
Vormgeving binnenwerk: ZetSpiegel, Best
ISBN e-book 978 90 261 3402 9

The right of R.J. Ellory to be identified as the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988.

All characters and events in this publication are fictitious and any resemblance to real persons, living or dead, is purely coincidental.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published without a similar condition, including this condition, being imposed on the subsequent purchaser.

www.uitgeverijdefontein.nl
www.rogerjonellory.com

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.